

9.12.2015

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

suullisesti vastattavan kysymyksen B8-1110/2015 johdosta

työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan mukaisesti

Unkarin tilanteesta
(2015/2935(RSP))

Birgit Sippel, Péter Niedermüller, Tanja Fajon, Sylvie Guillaume, Ana Gomes, Iliana Iotova, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Juan Fernando López Aguilar, Soraya Post, Vilija Blinkevičiūtė, Hugues Bayet, Petra Kammerevert, Miltiadis Kyrkos, Andrejs Mamikins, Emilian Pavel, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Elly Schlein, Daniele Viotti, Evelyne Gebhardt, Sergio Gutiérrez Prieto, Nikos Androulakis, Nicola Danti, Patrizia Toia, Miroslav Poche, Nicola Caputo, Demetris Papadakis, Elena Valenciano, Viorica Dăncilă, Costas Mavrides, Momchil Nekov, Isabella De Monte, Flavio Zanonato, Marc Tarabella, Edouard Martin, Eric Andrieu, Victor Boștinăru, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Maria Grapini, Tibor Szanyi, Brando Benifei, Miapetra Kumpula-Natri, Eva Kaili, Julie Ward
S&D-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Unkarin tilanteesta
(2015/2935(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) johdanto-osan ja erityisesti sen 2 ja 4–7 kappaleen,
- ottaa huomioon erityisesti SEU-sopimuksen 2 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan, 6 artiklan ja 7 artiklan ja sekä SEU-sopimuksen että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) perusoikeuksien kunnioittamista, edistämistä ja suojaamista Euroopan unionissa koskevat artiklat,
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2000 allekirjoitetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan, josta annettiin juhlallinen julistus 12. joulukuuta 2007 Strasbourgissa ja joka tuli voimaan yhdessä Lissabonin sopimuksen kanssa joulukuussa 2009,
- ottaa huomioon tiedotusvälineitä koskevasta lainsäädännöstä Unkarissa 10. maaliskuuta 2011 antamansa päätöslauselman¹ ja Unkarin perustuslain tarkistamisesta 5. heinäkuuta 2011 antamansa päätöslauselman²,
- ottaa huomioon Saksan, Alankomaiden, Tanskan ja Suomen ulkoasiainministerien komission puheenjohtajalle José Manuel Barrosolle lähettämän, 6. maaliskuuta 2013 päivätyn kirjeen, jossa kehoitetaan luomaan mekanismi perusarvojen noudattamisen edistämiseksi jäsenvaltioissa,
- ottaa huomioon 3. heinäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman perusoikeustilanteesta: standardit ja käytännöt Unkarissa³
- ottaa huomioon parlamentin täysistunnossa 21. lokakuuta 2014 käydyt keskustelut demokratiasta, oikeusvaltioperiaatteesta ja perusoikeuksista Unkarissa,
- ottaa huomioon neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden 16. joulukuuta 2014 hyväksymät päätelmät oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen varmistamisesta,
- ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan 22. tammikuuta 2015 järjestämän kuulemisen Unkarin ihmisoikeustilanteesta,
- ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2015 antamansa päätöslauselman Unkarin tilanteesta⁴
- ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2014 annetun komission tiedonannon ”Uusi EU:n toimintakehys oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi” (COM(2014)0158),

¹ EUVL C 199 E, 7.7.2012, s. 154.

² EUVL C 33 E, 5.2.2013, s. 17.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0315.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0227.

- ottaa huomioon Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun 27. marraskuuta 2015 antaman selonteon vierailustaan Unkariin,
 - ottaa huomioon Unkarin tilannetta käsitelleessä parlamentin täysistuntokeskustelussa 2. joulukuuta 2015 esitetyn komission julkilausuman,
 - ottaa huomioon vuonna 2015 annetun Unkarin asetuksen nro CXL laajasta muuttoliikkeestä,
 - ottaa huomioon vuonna 2015 annetun Unkarin asetuksen nro CXLII Unkarin rajojen tehokkaasta suojelusta ja laajasta muuttoliikkeestä,
 - ottaa huomioon 22. syyskuuta 2015 annetun Unkarin parlamentin päätöslauselman nro 36/2015 viestistä Euroopan unionin johtajille,
 - ottaa huomioon Unkarin perustuslakia koskevan neljännen muutoksen tulevan arvioinnin komissiossa,
 - ottaa huomioon Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 1941 (2013) pyynnöstä käynnistää valvontamenettely Unkarin osalta ja sen seurannasta annetun päätöslauselman 2064 (2015) sekä päätöslauselman 2035 (2015) toimittajien turvallisuuden ja tiedotusvälineiden vapauden suojelusta Euroopassa;
 - ottaa huomioon komissiolle esitetyn kysymyksen Unkarin tilanteesta: Euroopan parlamentin 10. kesäkuuta 2015 hyväksymän päätöslauselman seuranta (O-000140/2015 – B8-1110/2015),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina, ja että nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo (SEU-sopimuksen 2 artikla);
- B. katsoo, että moitteettoman julkisten varojen käytön ja EU:n taloudellisten etujen suojaamisen olisi oltava keskeisiä tekijöitä EU:n toimissa, joiden tarkoituksena on lisätä kansalaisten luottamusta niin, että varmistetaan heidän rahojensa käyttäminen asianmukaisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti;
- C. ottaa huomioon, että tapa, jolla oikeusvaltion periaatetta toteutetaan kansallisesti, on keskeisessä asemassa jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen ja niiden oikeusjärjestelmien toimivuuden varmistamisessa, joten SEUT-sopimuksen V osastossa tarkoitettua vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen toteuttaminen on ensisijaisen tärkeää;
- D. ottaa huomioon, että EU:n perusoikeuskirjassa kielletään kaikenlainen syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen,

poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen tai muuhun sellaiseen seikkaan;

- E. toteaa, että oikeus turvapaikkaan taataan pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28. heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja siihen liitetyn 31. tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten sekä SEU-sopimuksen ja SEUT-sopimuksen mukaisesti;
- F. toteaa, että Unkarin viimeaikaiset tapahtumat ovat nostaneet esiin kysymyksiä, jotka koskevat perusoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen tilannetta maassa ja erityisesti tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta, suvaitsemattomuuden ja syrjinnän torjumista, maahanmuuttajien, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten ihmisoikeuksia, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, koulutuksen ja tieteellisen tutkimuksen vapautta sekä uskonnon ja vakaumuksen yhdenvertaista kohtelua, ja toteaa, että ne ovat lisänneet kansalaisjärjestöjen toimintaan kohdistuvia rajoituksia ja esteitä, heikentäneet romanien sekä hlbt-i-vähemmistöön ja muihin vähemmistöihin kuuluvien oikeuksia ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja johtaneet moniin huolestuttaviin korruptiosyytöksiin ja eturistiriitoihin, jotka vievät pohjaa oikeusvaltiolta;
- G. toteaa, että heinäkuussa ja syyskuussa 2015 Unkarin parlamentti hyväksyi useita tarkistuksia, jotka liittyivät ennen kaikkea turvapaikkaa, rikoslakia, rikosoikeudellista menettelyä, rajavalvontaa, poliisitoimintaa ja maanpuolustusta koskevaa lainsäädäntöä; ottaa huomioon, että komission alustavassa arvioinnissa tuli esille lukuisia vakavia huolenaiheita siitä, ovatko nämä tarkistukset unionin lainsäädännön mukaisia, ja siitä, miten ne vaikuttavat maahanmuuttajien perusoikeuksien kunnioittamiseen ja etenkin palauttamiskiellon periaatteen noudattamiseen; toteaa, että komissio lähetti 6. lokakuuta 2015 hallinnollisen kirjeen Unkarin hallitukselle; panee merkille, että Unkarin hallitus vastasi kyseiseen kirjeeseen 4. marraskuuta 2015;
- H. ottaa huomioon, että Unkarin tilannetta käsitelleessä parlamentin täysistuntokeskustelussa 2. joulukuuta 2015 komissio ilmoitti julkilausumassaan olevansa valmis käyttämään kaikkia käytettävissään olevia keinoja, myös rikkomusmenettelyä, varmistaakseen, että Unkari – samoin kuin mikä tahansa muukin jäsenvaltio – noudattaa EU:n lainsäädännön mukaisia velvoitteitaan ja kunnioittaa SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuja unionin arvoja; ottaa huomioon, että komission käsityksen mukaan edellytykset oikeusvaltiotoimintakehyksen aktivoimiseksi Unkarin osalta eivät täyty tässä vaiheessa;
1. toistaa Unkarin tilanteesta 10. kesäkuuta 2015 antamassaan päätöslauselmassa esittämänsä kannan;
 2. muistuttaa, että SEU-sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettujen arvojen räikeä loukkaaminen jossakin jäsenvaltiossa johtaisi sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuun menettelyyn;
 3. ilmaisee vakavan huolestumisensa äskettäin hyväksytyistä muutoksista maahanmuuttoa, turvapaikkaa ja rajoja koskevaan lainsäädäntöön; tuomitsee viime kuukausina toteutetut useat kiireelliset toimenpiteet, joilla on tehty kansainvälisen suojelun saamisesta äärimmäisen hankalaa ja jopa mahdotonta ja joilla on perusteettomasti kriminalisoitu

maahantulijoita ja turvapaikanhakijoita; korostaa olevansa erittäin huolestunut palauttamiskiellon periaatteen noudattamisesta; toistaa huolestumisensa siitä, että Unkarissa turvaudutaan yhä useammin turvapaikanhakijoiden säilöönottoon ja muukalaisviihamielisiin palopuheisiin, joissa maahantulijat yhdistetään sosiaalisiin ongelmiin tai turvallisuusriskeihin, jolloin maahan jääneiden harvojen muuttajien kotoutuminen vaikeutuu entisestään;

4. katsoo, että kaikkien jäsenvaltioiden on lainsäädäntö- ja hallintokäytännöissään noudatettava täysin unionin lainsäädäntöä ja että kaiken lainsäädännön, minkä tahansa unionin jäsenvaltion tai ehdokasmaan primaarioikeus mukaan lukien, on heijastettava eurooppalaisia perusarvoja – demokratian periaatteet, oikeusvaltio ja perusoikeudet – ja oltava niiden mukaista;
5. pitää valitettavana, että neuvosto ei ole reagoinut Unkarin tapahtumiin; kehottaa Euroopan unionin neuvostoa ja Eurooppa-neuvostoa käymään keskustelua ja hyväksymään päätelmiä Unkarin tilanteesta viipymättä;
6. panee merkille, että perustuslailliset, oikeudelliset ja poliittiset tapahtumat ovat herättäneet menneen vuoden aikana huolta oikeusvaltiota, demokratiaa ja perusoikeuksia koskevien periaatteiden noudattamisesta Unkarissa, ja toteaa, että kaikki nämä tapahtumat yhdessä saattavat synnyttää oikeusvaltioperiaatteen kohdistuvan järjestelmäuhan; katsoo, että Unkari on testi, jolla EU voi osoittaa kykynsä ja halukkuutensa reagoida omia perusarvojaan koskeviin uhkiin ja rikkomuksiin jäsenvaltiossa; pitää valitettavana sitä, että unionin toimet on saattanut edistää samankaltaisia tapahtumia joissakin muissa jäsenvaltioissa, kuten Puolassa, jossa esiintyy huolestuttavia merkkejä oikeusvaltioperiaatteen heikentämisestä, kuten Unkarissakin;
7. pitää valitettavana, että vaikka komissio toimii perussopimusten valvojana, sen mukaan edellytykset oikeusvaltiota koskevan toimintakehyksen käynnistämiseksi Unkarin osalta eivät täyty;
8. katsoo, että komission Unkaria vastaan käynnistämät rikkomusmenettelyt ovat askel oikeaan suuntaan; palauttaa kuitenkin mieliin, että vaikka rikkomusmenettelyt ovat osoittautuneet tärkeäksi välineeksi, jolla tiettyihin oikeusvaltio-ongelmiin voidaan puuttua, niiden tulokset ovat kuitenkin jääneet vähäisiksi, sillä komissio voi aloittaa rikkomusmenettelyn ainoastaan, jos ongelmat merkitsevät samalla EU:n lainsäädännön tietyn säännöksen rikkomista, kuten komissio toteaa tiedonannossaan ”Uusi EU:n toimintakehyks oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi”;
9. muistuttaa komissiota käynnistämään oikeusvaltioperiaatteen vahvistamista koskevan EU:n toimintakehyksen ensimmäisen vaiheen ja aloittamaan siten välittömästi perusteellisen valvontaprosessin, joka koskee demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien tilannetta Unkarissa ja jossa arvioidaan unionin perustana olevien, SEU-sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettujen arvojen mahdollista systeemistä, vakavaa loukkaamista, myös erinäisten demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien tilaa heikentävien toimenpiteiden yhteisvaikutusta, samoin kuin sitä, onko jäsenvaltiossa syntymässä oikeusvaltioperiaatteen kohdistuva järjestelmäuhka, josta voisi kehittyä SEU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettu vakavan loukkauksen selvä vaara;

10. muistuttaa komissiota antamaan ehdotuksen sellaisen demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan unionin järjestelmän perustamisesta, jonka avulla tarkastellaan kaikkien jäsenvaltioiden allekirjoittamien perussopimusten ja perusoikeuskirjan noudattamista ja täytäntöönpanoa ja joka perustuu yhteisiin ja objektiivisiin indikaattoreihin, sekä tekemään vuosittain valikoimatta ja tasavertaisesti puolueettoman arvioinnin, johon sisältyy EU:n perusoikeusviraston tekemä arviointi perusoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen tilanteesta kaikissa jäsenvaltioissa sekä esittämään asianmukaisia sitovia korjausmekanismeja, jotta voidaan korjata vallitsevat puutteet ja mahdollistetaan automaattinen ja vaiheittainen puuttuminen oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin kohdistuviin loukkauksiin jäsenvaltiasolla;
11. kehottaa perustamaan voimakkaan ja riippumattoman Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) torjumaan Euroopan unionin talousarvioon kohdistuvia petoksia ja unionin varojen väärinkäytöksiä; panee merkille komission 14. heinäkuuta 2015 tekemän päätöksen keskeyttää useiden hankintasopimusten soveltamisen kahdeksassa EU:n rahoitusohjelmassa, koska Unkarin julkisia hankintoja koskevissa menettelyissä oli sovellettu äärimmäisen rajoittavia valintakriteerejä; kehottaa komissiota jatkamaan kaikkia tutkimuksia ja käyttämään täysimääräisesti kaikkia olemassa olevia lainsäädäntövälineitä, jotta varmistetaan, että EU:n varojen käyttö Unkarissa on avointa ja asianmukaista EU:n lainsäädännön mukaisesti;
12. panee tyytyväisenä merkille, että komissio rekisteröi 30. marraskuuta 2015 eurooppalaisen kansalaisaloitteen, jossa pyydettiin komissiota käynnistämään SEU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettu menettely ja viemään Unkarin asia neuvoston käsiteltäväksi; kehottaa työjärjestyksen 83 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa laatimaan Unkarista erityiskertomuksen, jonka tavoitteena on hyväksyä perusteltu ehdotus, jossa neuvostoa pyydetään toimimaan SEU-sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja määrittämään, onko olemassa selkeä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti SEU-sopimuksen 2 artiklassa esitettyjä unionin yhteisiä arvoja;
13. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle, Unkarin presidentille, hallitukselle ja parlamentille, jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan unionin perusoikeusvirastolle, Euroopan neuvostolle ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle.